
Shri Vishvambhara Upanishat

श्रीविश्वम्भरोपनिषत्

Document Information

Text title : Shri Vishvambhara Upanishad

File name : vishvambharopaniShat.itx

Category : upanishhat, upaniShat, rAmAnanda, raama

Location : doc_upanishhat

Proofread by : Mrityunjay Pandey

Latest update : April 13, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

April 13, 2024

sanskritdocuments.org

ಶ್ರೀವಿಶ್ವಂಭರೋಪನಿಷತ್

ಅಥ ಶ್ರೀವಿಶ್ವಂಭರ ಉಪನಿಷತ್ .

ಭಾಷಾ ಟೀಕಾ ಪ್ರಾರಂಭಃ .

ಮಂಗಲಾಚರಣಂ .

ರಕ್ತಾಂಭೋಜ ದಲಾಭಿ ರಾಮ ನಯನಂ ಪೀತಾಂಬರಾಲಂ ಕೃತಂ
ಶ್ಯಾಮಾಂಗಂ ದ್ವಿಭುಜಂ ಪ್ರಸನ್ನ ವದನಂ ಶ್ರೀಸೀತಯಾ ಶೋಭಿತಂ .

ಕಾರುಣ್ಯಾಮೃತ ಸಾಗರಂ ಪ್ರಿಯಗಣೈರ್ಭ್ರಾತ್ರಾದಿಭಿರ್ಭಾವಿತಂ

ವಂದೇ ವಿಷ್ಣು ಶಿವಾದಿ ಸೇವ್ಯ ಮನಿಶಂ ಭಕ್ತೇಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಂ ..

ವಾತ್ಸಲ್ಯಾದಿ ಗುಣೈಃ ಪೂರ್ಣಾಂ ಶೃಂಗಾರಾದಿ ರಸಾಶ್ರಯಾಂ .

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾದಿ ಸೇವಿತಾಂ ವಂದೇ ಮೈಥಿಲೀಂ ರಾಘವಪ್ರಿಯಾಂ ..

ರಾಮಾನಂದಮಹಂ ವಂದೇ ವೇದ ವೇದಾಂಗ ಪಾರಗಂ .

ರಾಮ ಮಂತ್ರ ಪ್ರದಾತಾರಂ ಸರ್ವ ಲೋಕೋಪಕಾರಕಂ ..

ಮೂಲ - ಅಥ ಹೈನಂ ಶಾಂಡಿಲ್ಯೋ ಮಹಾಶಂಭು ಪ್ರಪಚ್ಚ ಯತೋ ವಾಚೋ
ನಿವರ್ತಂತೇ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹೇತ್ಯುಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಿಮಸ್ತಿ ಕೋವಾ
ಸರ್ವೇಶ್ವರಾಧಿಪತಿಃ ನಿರ್ಗುಣಸಗುಣಾಭ್ಯಾಂ ಪರಃ ಕೋವಾ ಮೂರ್ತಾಮೂರ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಪರಃ
ಕರ್ತಾರಯಿತಾಚ ಕೀದೃಶ ಇತಿ . ಅಥ ಕೈರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಸಂಸಾರಾದ್ವಿಮುಚ್ಯಜೀವಃ
ಸದ್ಯೋ ಮುಕ್ತೋ ಭವತಿ ಕೋವಾ ಮಂತ್ರಾಣಾಮಧಿಕಾರಂ ಸಮನ್ವೇತೀತಿ .

ಅರ್ಥ - ಬಹುತ ಸೇ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಕರತೇ ಹುಏ ತದನಂತರ ಶಾಂಡಿಲ್ಯ ಋಷಿ ನೇ
ಮಹಾಶಂಭು ಸೇ ಪೂಠಾ ಕಿ ವೇದ ಭೀ ಜಿನಕಾ ವರ್ಣನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರೂಪ ಸೇ ನಹೀಂ
ಕರ ಸಕತೇ ಹೈಂ ವಹ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಯಾ ಹೈ ? ಸರ್ವೇಶ್ವರೋಂ (ಅರ್ಥಾತ ಮಹಾವಿಷ್ಣು
ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹಾಶಂಭು ಸಹಿತ ಸಭೀ ಅವತಾರೋಂ) ಕೇ ಅಧಿಪತಿ ಕೌನ ಹೈಂ ?
ನಿರ್ಗುಣ ಔರ ಸಗುಣ ದೋನೋಂ ಸೇ ಪರೇ ಕೌನ ಹೈಂ ? ಕರ್ತಾರ (ಸಬಕುಠ ಕರನೇ
ವಾಲೇ) ಔರ ಕಾರಯಿತಾ (ಸಭೀ ಸೇ ಸಬಕುಠ ಕರಾನೇ ವಾಲೇ) ವೇ ಕಿಸ ಪ್ರಕಾರ
ಹೈಂ ? ಆಗೇ ಆಪ ಯಹ ಭೀ ಬತಾಇಯೇ ಕಿ ಕಿನ ಮಂತ್ರೋಂ ಸೇ ಜೀವ ಸಂಸಾರ
ಸೇ ಛೂಟ ಕರ ಶೀಘ್ರ ಮುಕ್ತ ಹೋ ಜಾತಾ ಹೈ ? ಉನ ಮಂತ್ರೋಂ ಕಾ ಅಧಿಕಾರ
ಕಿನಕೋ ಹೈ ?

ಮೂಲ - ಸಹೋವಾಚ ಮಹಾಶಂಭುಃ ಯತ್ಪೃಷ್ಟ ವಾಂಸ್ತಸ್ಯ ಚ ನಾಮರೂಪಂ
ಲೀಲಾಽಥ ಧಾಮಾನಿತು ಚಿನ್ಮಯಾನಿ ಮನೋವಚೋ ಗೋಚರಾಣ್ಯೇವಂ ತಾನಿ
ಸ್ವಯಂ ಕೃಪಾತಃ ಸ್ಫುರಣಂ ಪ್ರಯಾಂತಿ ಅತೋ ರೂಪಮನಾಮೇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತೋಯಂ
ರಾಘವಃ ಸ್ವರಾಟ್ ತನ ಪ್ರಕಾಶ ಭೂತಂಚ ಯಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮ ಸನಾತನಂ .

ಅರ್ಥ - ಶಾಂಡಿಲ್ಯಖುಷಿ ಕಾ ಪ್ರಶ್ನ ಸುನಕರ ಮಹಾಶಂಭು ನಿಶ್ಚಯ ಕರಕೇ ಬೋಲೇ
ಕಿ ಜಿಸಕೇ ವಿಷಯ ಮೇಂ ಆಪನೇ ಪೂಛಾ ಉನ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಕೇ ನಾಮ,
ರೂಪ, ಲೀಲಾ ಔರ ಧಾಮ ಚಿನ್ಮಯ (ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ) ಹೈ ಜೋ ಮನ ಔರ ವಾಣೀ
ಸೇ ಅಗೋಚರ (ಪರೇ) ಹೈ . ಕೇವಲ ಉನ್ಲೀಂ ಕೇ ಕೃಪಾ ಸೇ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶಿತ
ಹೋತೇ ಹೈಂ . ಇಸಲಿಐ ಹೀ ಉನ ಸ್ವರಾಟ ಪರಮಾತ್ಮಾ “ರಾಘವ” (ಅರ್ಥಾತ
ರಘುಕುಲಭೂಷಣ ಶ್ರೀ ರಾಮ) ಜಿನ್ಲೇಂ ಅರೂಪ-ಅನಾಮ (ಅರ್ಥಾತ ಪ್ರಾಕೃತ
ನಾಮರೂಪ ಸೇ ರಹಿತ) ಕಹಾ ಜಾತಾ ಹೈ ಉನ್ಲೀಂ ಕೇ ದಿವ್ಯ ತನು ಕೇ ಪ್ರಕಾಶಭೂತ
“ಸನಾತನಬ್ರಹ್ಮ” ಹೈಂ .

ಮೂಲ - ಸಈಶ್ವರಾಣಾಂ ಪರಮೋಮಹೇಶ್ವರಃ ಪತಿಃ ಪತೀನಾಂ ಪರಮಂ
ಚ ದೈವತಂ ಅಮೂರ್ತಮೂರ್ತಾದಿ ಶರೀರ ಕೋಸೌ ಕರ್ತಾಪ್ಯ ಕರ್ತಾಚ ನ
ಪ್ರಸಂಯುಕ್ತಃ . ವ್ಯಾಪ್ನೋತಿಸರ್ವಂ ನಿಜ ತೇಜಸಾಯಃ ಅಣೋರಣೀಯಾನ್ಮಹತಃ
ಪರಸ್ತಾತ್ ಮೂರ್ತೇಣ ಸರ್ವಂ ನಿರ್ಮಾಯ ವಿಶ್ವಂ ಸ್ವಯಂತು ಲೀಲಾಂ
ವಿತನೋತಿ ನಿತ್ಯಾಂ ದ್ವಯೋಃ ಶರೀರಯೋರೈಕ್ಯ ಮತೋದ್ವೈತಂ ಬುಧಾ ಜಗುಃ
ನಃಸಮಾಭ್ಯಧಿಕತ್ವಾದ್ವಾತಮೈದ್ವೈತಂ ವ ಭಾಷಿರೇ .

ಅರ್ಥ - ವಹ ಶ್ರೀರಾಮ ಈಶ್ವರೋಂ ಕೇ ಪರಮ ಈಶ್ವರ ಹೈಂ ಪತಿಯೋಂ ಕೇ ಪತಿ
ಹೈಂ ಔರ ದೇವತಾಟಂ ಕೇ ಪರಮ ದೇವತಾ ಹೈಂ . ವೇ ಶ್ರೀರಾಮ ಅಮೂರ್ತ
(ನಿರ್ಗುಣ) ತಥಾ ಮೂರ್ತ (ಸಗುಣ) ಬ್ರಹ್ಮ ಕೇ ಮೂಲ ಶರೀರ ಅರ್ಥಾತ ಆಧಾರ
(ಸ್ತೋತ) ಹೈಂ . ಔರ ಕರ್ತಾ ಔರ ಅಕರ್ತಾ ದೋನೋಂ ಹೈಂ ಔರ ದೋನೋಂ ಸೇ
ಭಿನ್ನ ಭೀ ಹೈಂ . ಜೋ ಅಪನೇ ನಿಜ ತೇಜ ದ್ವಾರಾ ಸಭೀ ಸ್ಥಾನೋಂ ಪರ ವ್ಯಾಪ್ತ ಹೈಂ
ಔರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸೇ ಭೀ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹೈಂ ಔರ ಬಢೇ ಸೇ ಭೀ ಬಢೇ ಹೈಂ ಇಸ ರೂಪ ಮೇಂ
ಸಮಸ್ತ ವಿಶ್ವ ಕಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಕರತೇ ಹೈಂ ಔರ ಸ್ವಯಂ ರೂಪ ಅರ್ಥಾತ ದ್ವಿಭುಜ
ಪರಾತ್ಪರ ನರಾಕೃತಿ ಸ್ವರೂಪ ಸೇ ಸಾಕೇತ ಮೇಂ ದಿವ್ಯ ಲೀಲಾ ವಿಸ್ತಾರ ಕರತೇ ಹೈಂ
. ವಿದ್ವಾನ ಲೋಗ ದೋ ಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಹೋನೇ ಪರ ಭೀ ವಸ್ತುತಃ ಇನ ಮೇಂ ಐಕ್ಯ
ಮಾನತೇ ಹೈಂ ಕ್ರೋಂಕಿ ಉನಕೇ ಸಮಾನ ಹೀ ಕೋಈ ನಹೀಂ ಹೈ ತೋ ಅಧಿಕ
ಕೈಸೇ ಹೋಗಾ ? ಅಸ್ತು ವಿದ್ವಾನೋಂ ದ್ವಾರಾ ಉನ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಜೀ ಕೋ ಅದ್ವೈತ
ಬ್ರಹ್ಮ ಕಹಾ ಜಾತಾ ಹೈ .

ಮೂಲ- ಸರ್ವಾವತಾರ ಲೀಲಾಂಚ ಕರೋತಿ ಸಗುಣೋಯಃ ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ

ಸ್ವಯಂ ರಾಮೋ ರಾಸಮೇವ ಕರೋತಿ ಸಃ ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣಾಭ್ಯಾಂ ಪರಸ್ಯ ಪರಮಪುರುಷಸ್ಯ ದಾಶರಥೇರ್ಮಂತ್ರಸ್ಯ ನಾದ ಬಿಂದು ವಾಮ್ಮನಸೋರಗೋಚರೌ ತಸ್ಯಮಂತ್ರಾಶ್ಚಾನಂತಾಸ್ತೇಷು ಷಟ್ಕೃತಂ ವರೀಯಾಂ ಸಸ್ತೇಷು ಚ ತ್ರಯೋಂ ಮಂತ್ರಾ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠಾ .

ಅರ್ಥ - ಸಗುಣ ರೂಪ ಮೇಂ ಜೋ ಶ್ರೀ ರಾಮ ವಿಭಿನ್ನ ಅವತಾರೋಂ ಕೇ ರೂಪ ಮೇಂ ಲೀಲಾ ಕರತೇ ಹೈಂ ಔರ ಸ್ವಯಂರೂಪ ಮೇಂ ಜೋ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಶ್ರೀಧಾಮ ಅಯೋಧ್ಯಾ ಮೇಂ ಕೇವಲ ರಾಸ ಕರತೇ ಹೈಂ ವಹೀ ಸಗುಣ-ನಿರ್ಗುಣ ದೋನೋಂ ಸೇ ಪರೇ ಪರಮಪುರುಷ ಶ್ರೀ ದಾಶರಥಿ ರಾಮ ಕಾ ಮಂತ್ರ ನಾದಬಿಂದು ಅರ್ಥಾತ ರೇಫಬಿಂದು ದೋನೋಂ ಅಕ್ಷರ ಮನ-ವಚನ ಸೇ ಪರೇ ಹೈಂ . ಉನಕೇ ಅನಂತ ಮಂತ್ರ ಹೈಂ ಉನಮೇಂ ಸೇ ಭೀ 600 ಮಂತ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹೈಂ ಉನಮೇಂ ಸೇ ಭೀ ತೀನ ಮಂತ್ರ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಹೈಂ .

ಮೂಲ - ಷಡಕ್ಷರೋ ದ್ವಯಾಖ್ಯಂ ಮಂತ್ರ ರತ್ನಂ ಯುಗ್ಮ ಮಂತ್ರಶಚೇತಿ ಬಿಂದು ಪೂರ್ವಕೋ ದೀರ್ಘಾಗ್ನಿಸ್ತತಃ ಕೇವಲಂ ದೀರ್ಘಾಗ್ನಿಃ ತತೋ ಮಾಯೇತಿ ಅಥ ನಮೈತಿ ಪ್ರಥಮಂ ಶ್ರೀಮದಿತಿ ತತೋರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಣೌ ವಿತಿ ಬ್ರೂಯಾದನಂತರಂ ಶರಣಮಿತಿ ಪದಂ ಪಶ್ಚಾತ್ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಇತಿ ವದೇತ್ ಪುನಶ್ಚ ಶ್ರೀಮತೇ ಇತಿ ಅಥ ರಾಮಚಂದ್ರಯೇತಿ ತದ್ಧೇ ನಮ ಇತಿ ಯೋ ದಾಶರಥೇರ್ಧ್ವಯಾಖ್ಯಂ ಮಂತ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರವರಂ ಮಂತ್ರ ರತ್ನಮಧೀತೇ ಸ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನಶ್ಚುತೇ ತೇನ ಸಹ ಮೋದತೇ ಇತಿ ಅಥ ಪ್ರಣವಾದನಂತರಂ ನ ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರಮಸ್ತೃತೀಯಾಕ್ಷರಂ ಸೀ ಚತುರ್ಥಾಕ್ಷರಂ ತಾ ಪಂಚಮಾಕ್ಷರಂ ರ ಷಷ್ಠಾಕ್ಷರಂ ಮ ಸಪ್ತಮಾಕ್ಷರಂ ಭ್ಯಾಮಷ್ಟಮಾಕ್ಷರಮಿತಿ ಇಮಮಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ ವಿದ್ವಾನ್ ಮುಕ್ತೋ ಭವತಿ ಏತನ್ಮಂತ್ರತ್ರಯಂ ಸರ್ವ ಮಂತ್ರ ವರಂ ಜಪ್ತ್ವಾ ಸದ್ಯೋ ಮುಚ್ಯತೇ ಕರ್ಮ ಬಂಧನಾತ್ ಯಃ ಶ್ರೀರಾಮೇತಿ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ಸ ಏವೈತನ್ಮಂತ್ರಾಧಿಕಾರೀತಿ .

ಅರ್ಥ - ಷಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರರಾಜ (1) ಮಂತ್ರೋಂ ಮೇಂ ರತ್ನ ಮಂತ್ರದ್ವಯ (2) ಔರ ಯುಗಲ ಮಂತ್ರ (3) ಯಹ ತೀನ ಮಂತ್ರ ಹೈಂ . ಅಬ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ ದಿಖಾತೇ ಹೈಂ . ಬಿಂದು ಪೂರ್ವಕ ದೀರ್ಘ ಅಗ್ನಿ ಬೀಜ ರಕಾರ (ರಾಂ) ಉಸಕೇ ಬಾದ ಕೇವಲ ದೀರ್ಘ ಅಗ್ನಿ ಬೀಜ ರ ಕಾರ (ರಾ) ಉಸಕೇ ಪೀಛೇ (ಮಾಯ) ಫಿರ ನಮಃ ಐಸಾ ಸಬ ಮಿಲಾಕರ “ರಾಂ ರಾಮಾಯ ನಮಃ” ಯಹ ಷಡಕ್ಷರ ರಾಮ ಮಂತ್ರ ಹುಆ . ಅಬ ಮಂತ್ರ ದ್ವಯ ದಿಖಾತೇ ಹೈಂ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೀಮದ್ ಉಸಕೇ ಪೀಛೇ ರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಣೌ ಐಸಾ ಕಹನಾ ಉಸಕೇ ಪೀಛೇ ಶರಣಂ ಯಹ ಪದ ಕಹೇ ಔರ ಉಸಕೇ ಪೀಛೇ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಐಸಾ ಕಹೇ ಫಿರ ಶ್ರೀಮತೇ ಕಹ ಕರ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ಕಹೇ ಉಸಕೇ ಆಗೇ ನಮಃ ಕಹೇ ಸಬ ಮಿಲಾಕರ “ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಣೌ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ” ಯಹ 25 ಅಕ್ಷರ ವಾಲಾ ಮಂತ್ರದ್ವಯ

ಸಬ ಮಂತ್ರೋಂ ಮೇಂ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಂತ್ರರತ್ನ ಹೈ ಇನೇ ಜೋ ಪ್ರಾಣೇ ಜಪತಾ ಹೈ ವಹ ಸಭೀ ಕಾಮನಾಓಂ ಕೋ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರತಾ ಹೈ ಔರ ಶ್ರೀರಾಮ ಜೀ ಕೇ ಸಾಧ ಆನಂದ ಕೋ ಪ್ರಾಪ್ತ ಹೋತಾ ಹೈ . ಅಬ ಯುಗಲ ಮಂತ್ರ ಕಾ ಸ್ವರೂಪ ದಿಖಾತೇ ಹೈಂ - ಓಂಕಾರ ಕೇ ಪೀಠೇ “ನ” ದೂಸರಾ ಅಕ್ಷರ “ಮ” ತೀಸರಾ ಅಕ್ಷರ “ಸೀ” ಚೌಥಾ ಅಕ್ಷರ “ತಾ” ಪಂಚಮಾಕ್ಷರ “ರಾ” ಛರವಾಂ ಅಕ್ಷರ “ಮಾ” ಸಪ್ತಮಾಕ್ಷರ “ಭ್ಯಾಂ” ಅಷ್ಟಮಾಕ್ಷರ ಹುಆ ಸಬ ಮಿಲಾಕರ “ಓಂ ನಮಃ ಸೀತಾರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ” ಯಹ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಯುಗಲ ಮಂತ್ರ ಕಾ ಜಾನನೇವಾಲಾ ಮುಕ್ತ ಹೋತಾ ಹೈ ಇನ ತೀನೋಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಂತ್ರೋಂ ಕಾ ಜಪ ಕರಕೇ ಜೀವ ಕರ್ಮ ಬಂಧನ ಸೇ ಶೀಘ್ರ ಮುಕ್ತ ಹೋ ಜಾತಾ ಹೈ . ಜೋ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೇ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತ ಹೈಂ ವಹೀ ಇಸಕೇ ಪರಮ ಅಧಿಕಾರೀ ಹೈಂ .

ಮೂಲ - ಶ್ರೀರಾಮ ಏವ ಸರ್ವ ಕಾರಣಂ ತಸ್ಯ ರೂಪದ್ವಯಂ ಪರಿಭಿನ್ನಮಪರಿಭಿನ್ನಂ ಪರಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪೇಣ ಸಾಕೇತ ಪ್ರಮೋದವನೇ ತಿಷ್ಠನ್ ರಾಸಮೇವ ಕರೋತಿ ದ್ವಿತೀಯಂ ಸ್ವರೂಪಂ ಜಗದುಪತ್ಯಾದೇಃ ಕಾರಣಂ ತದ್ಧಕ್ಷಿಣಾಂಗಾರಾತ್ಕ್ಷೀರಾಭಿಶಾಯೀ ವಾಮಾಂಗಾದ್ರಮಾವೈಕುಂಠವಾಸೀತಿ ಹೃದಯಾತ್ಪರನಾರಾಯಣೋ ವಭೂವ ಚರಣಾಭ್ಯಾಂ ವದರಿಕೋವನಸ್ಥಾಯೀ ಶೃಂಗಾರಾನ್ನಂದನಂದನ ಇತಿ .

ಅರ್ಥ - ಶ್ರೀರಾಮ ಹೀ ಸಭೀ ಕೇ ಪರಮಕಾರಣ ಹೈಂ . ಉನ್ಲೀಂ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೇ ದೋ ಸ್ವರೂಪ ಹೈಂ ಪರಿಭಿನ್ನ ಔರ ಅಪರಿಭಿನ್ನ . ಪರಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಸೇ ಸಾಕೇತ ಪ್ರಮೋದವನ ಮೇಂ ಸಖಿಯೋಂ ಕೇ ಮಧ್ಯ ಸ್ಥಿತ ಹೋಕರ ಕೇವಲ ರಾಸ ಕರತೇ ಹೈಂ . ದ್ವಿತೀಯ ಜೋ ಅಪರಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಹೈ ವಹೀ ಸಮಸ್ತ ಸಂಸಾರ ಕೀ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಾ ಕಾರಣ ಹೈ ಉಸೀ ಸ್ವರೂಪ ಕೇ ದಕ್ಷಿಣ ಅಂಗ ಸೇ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಮೇಂ ಶಯನ ಕರನೇ ವಾಲೇ ನಾರಾಯಣ ಪ್ರಕಟ ಹೋತೇ ಹೈಂ . ವಾಮ ಅಂಗ ಸೇ ರಮಾವೈಕುಂಠವಾಸೀ ನಾರಾಯಣ ಪ್ರಕಟ ಹೋತೇ ಹೈಂ . ಹೃದಯ ಸೇ ಪರನಾರಾಯಣ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೋತೇ ಹೈಂ . ಚರಣೋಂ ಸೇ ಬದ್ರೀವನ ಮೇಂ ತಪಸ್ಯಾ ಕರನೇ ವಾಲೇ ನರ-ನಾರಾಯಣ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೋತೇ ಹೈಂ . ಶೃಂಗಾರ ಸೇ ನಂದನಂದನ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೋತೇ ಹೈಂ .

ಮೂಲ - ಏವಂ ಸರ್ವೇವತಾರಾಃ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಚರಣ ರೇಖಾಭ್ಯಃ ಸಮುದ್ಭವಂತಿ ತಥಾನಂತ ಕೋಟಿ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ಚತುರ್ವ್ಯೂಹಶ್ಚ ಸಮುದ್ಭವಂತಿ ಏವಮಪರಾಜಿತೇಶ್ವರಮಪರಿಮಿತಾಃ ಪರನಾರಾಯಣಾದಯಃ ಅಷ್ಟಭುಜಾ ನಾರಾಯಣಾಯಶ್ಚಾನಂತಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯಕಾಃ ವದ್ಧಾಂಜಲಿ ಪುಟಾಃ ಸರ್ವ ಕಾಲಂ ಸಮುಪಾಸತೇ ಯದಾವಿಷ್ಟಾ ದೀನ ಯದಾಽಜ್ಞಾಪಯತಿ ತದಾ ತದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೇ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯಂ ಕುರ್ವಂತಿ ತೇ ಸರ್ವೇ ದೇವಾದ್ವಿವಿಧಾಃ ಭಿನ್ನಾಂಶಾ ಅಭಿನ್ನಾಂಶಾಶ್ಚ ಶ್ರೀರಘುವರಮುಭಯೇ ಸೇವಂತೇ ಭಿನ್ನಾಂಶಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಅಭಿನ್ನಾಂಶಾ

ನಾರಾಣಾದಯಃ .

ಅರ್ಥ - ಇಸ ಪ್ರಕಾರ ಸಭೀ ಅವತಾರ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಕೇ ಚರಣೋಂ ಕೀ ರೇಖಾಓಂ ಸೇ ಪ್ರಕಟ ಹೋತೇ ಹೈಂ ತಥಾ ಅನಂತ ಕೋಟಿ ವಿಷ್ಣು ಔರ ಚತುರ್ವ್ಯೂಹಾದಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೋತೇ ಹೈಂ . ಐಸಾ ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ (ಅಯೋಧ್ಯಾಪತಿ) ಶ್ರೀರಾಮ ಕಾ ಅಮಿತ ಪ್ರಭಾವ ಹೈ ಜಿನಕೇ ಸಾಮನೇ ಅನಂತಕೋಟಿ ಪರನಾರಾಯಣ, ಅಷ್ಟಭುಜ ನಾರಾಯಣಾದಿ ದೋನೋಂ ಹಾಥೋಂ ಕೋ ಜೋಡೇ ಹುಏ ಖಡೇ ರಹತೇ ಹೈಂ ಔರ ನಿತ್ಯ ಉನಕೀ ಉಪಾಸನಾ ಕರತೇ ಹೈಂ . ಜಬ ಜಬ ಉನ ಅಸಂಖ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಷ್ಣು ಶಿವಾದಿ ಕೋ ಶ್ರೀರಾಮ ಸೇ ಆಜ್ಞಾ ಮಿಲತೀ ಹೈ ತಬ ತಬ ವೇ ಸಬ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಪಾಲನ ಸಂಹಾರ ಕರತೇ ಹೈಂ . ವೇ ತ್ರಿದೇವ ದೋ ಪ್ರಕಾರ ಕೇ ಹೈಂ (1) ಭಿನ್ನಾಂಶ ಔರ (2) ಅಭಿನ್ನಾಂಶ . ಯೇ ದೋನೋಂ ಶ್ರೀರಘುಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಗವಾನ ಕೀ ಸೇವಾ ಕರತೇ ಹೈಂ . ಭಿನ್ನಾಂಶ ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಿವಾದಿಕ ದೇವತಾ ಹೈಂ ಔರ ಅಭಿನ್ನಾಂಶ ನಾರಾಯಣಾದಿಕ ಅವತಾರ ಸ್ವರೂಪ ಹೈಂ .

ಮೂಲ - ಸಹಸ್ರಂ ಸಮಾಃ ಜೀವಾತ್ಮನಃ ಪಂಚಾಂಗೋಪಾಸನಾಂ ಕುರ್ವಂತಿ ತತ ಆನಂದರೂಪಾ ಭವಂತಿ ತತಃ ಸದೇವ ಸೌಮ್ಯೇದಮಗ್ರ ಆಸೀದೇಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಂ ಸ ಏಕ್ಷತ ಬಹುಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಜಾಯೇಯ ಪೂರ್ವಂ ಪಂಚಾಂಗೋಪಾಸಕಾಃ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಮಯೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೋಪಾಸನಾಂ ಸಮನುಷ್ಠಾಯ ಗೋಲೋಕಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ತತ್ರ ಕೇಚಿತ್ತತ್ತ್ವೇ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಕೇಚಿದ್ರಾಮೋಪಾಸನಾಧಿಕಾರಿಣೋ ಭವಂತೀತಿ ವಿಷ್ಣುವಾದ್ಯುತ್ಪಮದೇಹೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ದೇವತಾಽಭವತ್ ಮರ್ತ್ಯಾದಧಮ ದೇಹೇಷು ಸ್ಥಿತೋ ಭಜತಿ ದೇವತಾಃ .

ಅರ್ಥ - ಜೀವಾತ್ಮಾ ಜಬ ಸಹಸ್ರೋಂ ವರ್ಷ ಪರ್ಯಂತ ಪಂಚಾಂಗೋಪಾಸನಾ (ಅರ್ಧಾತ ಸೂರ್ಯ ಗಣೇಶ ಶಕ್ತಿ ಶಿವ ವಿಷ್ಣು ಕೀ ಉಪಾಸನಾ) ಕರ ಲೇತೇ ಹೈಂ ತಬ ಆನಂದ ರೂಪ ಹೋ ಜಾತೇ ಹೈಂ . ಛಾಂದೋಗ್ಯ ಉಪನಿಷದ್ ಮೇಂ ವರ್ಣಿತ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಜೋ ಏಕ ಹೈ ಅದ್ವಿತೀಯ ಹೈ ಜಿನನೇ ಬಹುತ ಹೋ ಜಾನೇ ಕೀ ಇಚ್ಛಾ ಸೇ ಮುಖ್ಯ ಪಂಚಸ್ವರೂಪ ಗ್ರಹಣ ಕಿಏ . ಪೂರ್ವ ಮೇಂ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಮಯ ಮೇಂ ಯಹ ಪಂಚದೇವೋಪಾಸಕ ಕ್ರಮ ಸೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೋಪಾಸನಾ ಕೋ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರಕೇ ಗೋಲೋಕ ಕೀ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕರತೇ ಹೈಂ . ವಹಾಂ ಜಾಕರ ಕುಛ ಜನ ವಹೀಂ ನಿವಾಸ ಕರತೇ ಹೈಂ ಔರ ಕುಛ ಜನ ಶ್ರೀರಾಮೋಪಾಸನಾ ಕೇ ಅಧಿಕಾರೀ ಹೋತೇ ಹೈಂ ಔರ ತದನಂತರ ಸರ್ವೋಪರಿ ಸಾಕೇತಲೋಕ ಕೋ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರತೇ ಹೈಂ . ವಹೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ವಿಷ್ಣುವಾದಿ ಉತ್ತಮ ಶರೀರ ಮೇಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟ ಹೋನೇ ಸೇ ದೇವತಾ ಕಹಲಾತೇ ಹೈಂ ಔರ ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕ ಮೇಂ ರಹನೇ ವಾಲೇ ಅಧಮ ಮನುಷ್ಯೋಂ ಕೇ ಶರೀರ ಮೇಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟ ಹೋನೇ ಸೇ ದೇವತಾಓಂ ಕೋ ಭಜತಾ ಹೈ .

ಮೂಲ - ಪರಾತ್ಪರಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮನಾಮ್ನಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನಾರಾಯಣಾದೀನಾಂ ನಾಮಾನಿ ಭವಂತಿ ತಸ್ಯ ಧಾಮ್ನಸ್ತೇಷಾಂ ಧಾಮಾನ್ಯುತ್ಪದ್ಯಂತೇ ತಲ್ಲೀಲಾತಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಲೀಲಾ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಂತಿ ತತ್ತ್ವ ರೂಪಾತ್ಸರ್ವೇಷಾಂ ರೂಪಾಣ್ಯಾವಿರ್ಭವಂತಿ ಸ ಏವಾಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿಃ ಸರ್ವಕಾರಣಾನಾಮಾದಿಕಾರಣಂ ನ ತಸ್ಮಾತ್ಕಿಂಚಿತ್ಪರಂ ತತ್ತ್ವಮಸ್ತೀತಿ .

ಅರ್ಥ - ಪರಾತ್ಪರ ಶ್ರೀರಾಮ ಜೀ ಕೇ ನಾಮ ಸೇ ಸಭೀ ನಾರಾಯಣಾದಿ ನಾಮ ಪ್ರಕಟ ಹೋತೇ ಹೈಂ . ಉನ್ವೀಂ ಕೇ ಧಾಮ ಸೇ ಸಭೀ ಧಾಮ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೋತೇ ಹೈಂ . ಉನ್ವೀಂ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೇ ದಿವ್ಯ ಲೀಲಾ ಸೇ ಸಭೀ ಅವತಾರೋಂ ಕೇ ಲೀಲಾ ಕಾ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ ಹೋತಾ ಹೈ . ಉನ್ವೀಂ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೇ ದಿವ್ಯ ದ್ವಿಭುಜ ಪರಾತ್ಪರ ಸ್ವರೂಪ ಸೇ ಸಭೀ ಚತುರ್ಭುಜ ಷಡ್ಭುಜ ಅಷ್ಟಭುಜ ದಶಭುಜ ಪ್ರಭೃತಿ ಅನಂತಭುಜಾದಿಕ ಪರ್ಯಂತ ಸಭೀ ಭಗವದ್ವ್ಯರೂಪೋಂ ಕಾ ಆವಿರ್ಭಾವ ಹೋತಾ ಹೈ . ವಹೀ ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಸರ್ವ ಕಾರಣೋಂ ಕೇ ಆದಿಕಾರಣ ಹೈಂ . ಉನಕೇ ಪರೇ ಔರ ಕೋಈ ತತ್ತ್ವ ನಹೀಂ ಹೈ ಅರ್ಥಾತ ವೇ ಹೀ ಪರಮತತ್ತ್ವ ಹೈಂ .

ಮೂಲ - ಅಥ ಯಂತ್ರಂ ಸಂ ಲಿಖ್ಯತೇ . ರಾಮ ಪ್ರಾಪ್ತೈ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ ಯಂತ್ರಂ ವಿನಾ ನ ಸಂಸಿದ್ಧಿರ್ಮಂತ್ರಾಣಾಂ ದೇವತಾತ್ಮನಾಂ . ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಾದಿ ದೋಷಾಣಾಂ ಯಂತ್ರಾಣಾಂ ಯೇ ನ ವೈಭವೇತ್ . ತತೋ ಯಂತ್ರಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಯಮನಾದ್ಯಂತ್ರಮಿತ್ಯಪಿ . ಷಟ್ ಕೋಣಂ ಪ್ರಥಮಂ ಲೇಖ್ಯಂ ವೃತ್ತಂ ಸಂವಿಲಿಖೇತ್ತತಃ . ಅಷ್ಟೈ ದಲಾನಿ ಲೇಖ್ಯಾನಿ ತತನ್ಯಾಚ್ಚ ತುರಸ್ತಕಂ . ಸರ್ವೈಶ್ಚ ಲಕ್ಷಣೈರ್ಯುಕ್ತಂ ದಿವ್ಯಂ ಸರ್ವ ಸುಖ ಪ್ರದಂ . ಸರ್ವಾವತಾರ ವೀಜೈಶ್ಚ ವೇಷ್ಟಯೇದ್ಯಂತ್ರಮುತಮಂ . ತತಶ್ಚ ಪೂಜನಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಯಂತ್ರಸ್ಯೈತಸ್ಯ ಸರ್ವದಾ . ತನ್ಮಧ್ಯೇ ವ್ಯಕ್ತಮಾಲೇಖ್ಯಂ ಸಾಧ್ಯ ಕರ್ಮ ವಿಧಾನತಃ . ವೀಜಂಪುನಸ್ತದ್ವಿಲಿಖೇತ್ತತ್ ಕ್ರೋಡಿ ಕೃತ್ಯಮಾನ್ ಮಥಂ .

ಅರ್ಥ - ಅಬ ಯಂತ್ರ ಲಿಖತೇ ಹೈಂ . ರಾಮ ಜೀ ಕೇ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕೇ ಲಿಖ ಮುಮುಕ್ಷುಜನ ಬಿನಾ ಯಂತ್ರ ಪೂಜನ ಕಿವ ಮಂತ್ರಾತ್ಮಕ ದೇವತಾ ಕೋ ಸಿದ್ಧ ನಹೀಂ ಕರ ಸಕತೇ ಹೈಂ ಇಸಲಿಖ ಯಂತ್ರ ಕಾ ಅವಶ್ಯ ಪೂಜನ ಕರನಾ ಚಾಹಿವ . ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಾದಿ ದೋಷೋಂ ಪರ ಯಂತ್ರಾಣಾ (ತಾಢನಾ ಅರ್ಥಾತ ವಶ ಮೇಂ ಕರನಾ) ಕರನೇ ಕೇ ಕಾರಣ ಇಸೇ ಯಂತ್ರ ಕಹಾ ಜಾತಾ ಹೈ . ಅಬ ಯಂತ್ರ ಬನಾಏಂ - ಪ್ರಥಮ ದೋ ತ್ರಿಕೋಣ ಕೇ ಷಟ್ಕೋಣ ಚಕ್ರ ಬನಾಏಂ ಫಿರ ಚಾರೋಂ ಔರ ಸೇ ಗೋಲಾಕಾರ ಲಿಖೇಂ . ಫಿರ ಆಠ ದಲ ಲಿಖೇಂ ಬಾರಹ ವಜ್ರ ಶೂಲ ಸಹಿತ ಸತ್ತ್ವ ರಜ ತಮ ರೂಪ ತೀನರೇಖಾ ಯುಕ್ತ ಚತುರಸ್ತ್ರಭೂಗೃಹ ಲಿಖೇಂ ಚಾರೋಂ ದಿಶಾಓಂ ಮೇಂ ಚಾರ ದ್ವಾರ ಲಿಖೇಂ ಜೋ ಸಭೀ ಲಕ್ಷಣೋಂ ಸೇ ಯುಕ್ತ ಔರ ಸರ್ವಸುಖ ಪ್ರದಾನ

ಕರನೇ ವಾಲೇ ಹೋಂ . ಯಂತ್ರ ಕೋ ಸಭೀ ಅವತಾರೋಂ ಕೇ ಬೀಜ ಸೇ ವೇಷ್ಟಿತ ಕರೇಂ ತಬ ಇಸ ಯಂತ್ರ ಕಾ ಸರ್ವದಾ ಪೂಜನ ಕರೇಂ . ಯಂತ್ರ ಕೇ ಮಧ್ಯ ಮೇಂ ವಿಧಾನಪೂರ್ವಕ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯ ಕರ್ಮ ಲಿಖೇ . ರಾಂ ವೀಜ ಕೇ ಊಪರ ಷಷ್ಟೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಸಹಿತ ಸಾಧಕ ನಾಮ ಭಗ ಲಿಖೇ ಔರ ರಾಂ ವೀಜ ಕೇ ದೋನೋಂ ಪಾರ್ಶ್ವ (ಬಗಲ) ಮೇಂ ದೋ ಕುರು ಲಿಖೇ ಇಸ ವಿಧಾನ ಸೇ ಲಿಖೇ .

ಮೂಲ - ಅಥ ತತ್ತಂಚ ವೀಜಾನಾಮಾವೃತ್ತಿಂ ವಿದಧೀತವ್ಯೈ . ಭೂಯೋ ದಶಾಕ್ಷರೇಣತದ್ವೇಷ್ಟಯೇಚ್ಛುಧ್ಧ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಅಗ್ನಿಕೋಣಾದಿ ಕೋಣೇಷು ಷಡಂಗಾನಿ ಕ್ರಮಾಲ್ಲಿಖೇತ್ . ಪುನಃ ಕೋಣಕಪೋಲೇಷು ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಚ ವಿಲಿಖೇತ್ಪುಧೀಃ . ಪ್ರತಿಕೋಣಾಗ್ರಮಾಲೇಖ್ಯಂ ಹುಂ ಬೀಜಂ ಕೇಶರೇಷ್ಟಚ . ವರ್ಣಮಾಲಾ ಮನೋಖ್ಯಾತಾ ಚತ್ವಾರಿಂಶಚ ಸಪ್ತಚ . ವರ್ಣಾ ಸಪ್ತ ದಲೇಷ್ಟೇವಂ ಷಟ್ ಷಟ್ ಪಂಚಾಷ್ಟಮೇ ದಲೇ . ಪೂರ್ವಸ್ಯಾದ್ವೇಷ್ಟಯೇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಣೈರ್ವರ್ಣಂಚತತ್ವವಿತ್ . ಲಿಖೇದ್ವೀಜದ್ವಯಂ ಸಮ್ಯಕ್ ನರಸಿಂಹ ವಾರಾಹಯೋಃ . ದಿಗ್ವಿದುಕ್ಷುಚಪೂರ್ವಸ್ಯಾಂ ಭೂಗೃಹೇಚತುರಸ್ತುಕೈಃ . ಯಂತ್ರಮೇತತ್ಸಮಾರಾಧ್ಯ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂಲಭೇನ್ನರಃ .

ಅರ್ಥ - ಅಬ ಉಸಕೇ ಪೀಛೇ ಪಂಚ ಬೀಜ ಅರ್ಥಾತ ರೀಂ ರೂಂ ರೈಂ ರೌಂ ರಃ ಚಾರೋಂ ಓರ ಸೇ ಲಿಖೇ . ಇಸಕೇ ಪಶ್ಚಾತ ದಶಾಕ್ಷರ “ಹುಂ ಜಾನಕೀ ವಲ್ಲಭಾಯ ಸ್ವಾಹಾ” ಇಸ ಮಂತ್ರ ಸೇ ಶುದ್ಧ ಹೋಕರ ಬುದ್ಧಿಮಾನ ವೇಷ್ಟಿತ ಕರೇ . ಅಗ್ನಿ ಕೋಣಾದಿ ಭಹೋಂ ಕೋಣ ಮೇಂ ಷಡಂಗನ್ಯಾಸ (1. ರಾಂ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ 2. ರೀಂ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ 3. ರೂಂ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್ 4. ರೈಂ ಕವಚಾಯ ಹುಂ 5. ರೌಂ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ 6. ರಃ ಅಸ್ತಾಯ ಫಟ್) ಕ್ರಮ ಸೇ ಲಿಖೇ ಫಿರ ಕೋಣ ಕೇ ಕಪೋಲ ಮೇಂ ಹ್ರೀಂ ಔರ ಶ್ರೀಂ ದೋನೋಂ ಕೋ ಬುದ್ಧಿಮಾನ ಲಿಖೇ . ಕೋಣ ಕೇ ಅಗ್ರಭಾಗ ಮೇಂ ಹುಂ ಬೀಜ ಕೋ ಲಿಖೇ ಔರ ಅಷ್ಟದಲ ಮೇಂ ವರ್ಣಮಾಲಾ ಮಂತ್ರ ಜೋ 47 ಅಕ್ಷರೋಂ ವಾಲಾ ಹೈ ಉಸೇ ಲಿಖೇಂ . ಸಾತ ದಲ ಮೇಂ ಛಃ ಛಃ ಅಕ್ಷರ ಲಿಖೇಂ ಔರ ಆರವೇಂ ದಲ ಮೇಂ ಪಾಂಚ ಅಕ್ಷರ ಲಿಖೇಂ ಉಸಕೋ ಪೂರ್ವ ಸೇ ಕಾದಿ ವರ್ಣೋಂ ಸೇ ಅರ್ಥಾತ ಕಂ ಖಂ ಗಂ ಘಂ ಜಂ . ಚಂ ಛಂ ಜಂ ಝಂ ಇಂ . ಟಂ ಠಂ ಡಂ ಢಂ ಣಂ . ತಂ ಥಂ ದಂ ಧಂ ನಂ . ಪಂ ಫಂ ಬಂ ಭಂ ಮಂ . ಯಂ ರಂ ಲಂ ವಂ . ಶಂ ಷಂ ಸಂ ಹಂ . ಲಂ ಕ್ಷಂ ಇತಿ . ಇನ ಅಕ್ಷರೋಂ ಸೇ ತತ್ತ್ವ ಕೇ ಜ್ಞಾತಾ ವೇಷ್ಟಿತ ಕರೇಂ ಚತುರಸ್ತು ತೀನ ಭೂಗೃಹ ಕೇ ಭೀತರ ಪೂರ್ವಾದಿಕ ದೇಶೋಂ ದಿಶಾ ಮೇಂ ನೃಸಿಂಹ ಬೀಜ ಕ್ಷೌಂ ಔರ ವರಾಹ ಬೀಜ ಹುಂ ದೋನೋಂ ಬೀಜ ಕೋ ಲಿಖೇ ಯಹ ಯಂತ್ರ ಸಬ ಪ್ರಕಾರ ಸೇ ಆರಾಧನ ಕರನೇ ಯೋಗ್ಯ ಹೈ . ಇಸಕೇ ಪೂಜನ ಕರನೇ ಸೇ ಮನುಷ್ಯ ಭುಕ್ತಿ (ಸಾತ್ವಿಕ ಭೋಗ) ಔರ ಮುಕ್ತಿ ಕೋ ಪ್ರಾಪ್ತ ಹೋತೇ ಹೈಂ ಅಬ ಯಂತ್ರ ಕೇ ದೂಸರೀ ವಿಧಿ ಲಿಖತೇ ಹೈಂ ಯಥಾ -

ಮೂಲ - ಮಧ್ಯೇಽಥವಾ ಲಿಖೇತ್ತಾರಂ ಷಟ್ ಕೋಣೇದ್ಯಪಿ ಚ ಕ್ರಮಾತ್ .
ವರ್ಣಾ ಶ್ರೀರಾಮ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಸಂಧಿಷ್ಟಗಂ ಚ ಮಾನ್ಮಥಂ . ಗಂಡೇಷು ಚ ತಥಾ
ಮಾಯಾಂ ಕಿಂಜಲ್ಕೇ ಚಾವಿಲೇಖನಂ . ಪೂರ್ವವತ್ತತ್ತಪರ್ಣೇಷು ಮಾಲಾ ಮಂತ್ರಂ
ಕ್ರಮಾಲ್ಲಿಖೇತ್ . ದಶಾಕ್ಷರೇಣ ಸಂವೇಷ್ಟ್ಯಕಾದೀನಿ ವಿಲಿಖೇತ್ತತಃ . ದಿಗ್ವಿದುಷ್ಟು
ತಥಾ ವೀಜೇ ನರಸಿಂಹವಾರಾಹಯೋಃ ಯಂತ್ರಾಂತರಮಿದಂ ಸಾಂಗಮ್ಮಾವರಣಂ
ವಿಧಿನಾರ್ಚಯೇತ್ ರಾಜತೇ ವಾಧ ಸೌವರ್ಣೇ ಭೂಜೇ ಸಂಲೇಖ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್

ಅರ್ಥ - ಅಥವಾ ಯಂತ್ರ ಕೇ ಮಧ್ಯ ಸೇ ಲೇಕರ ಛಹೋಂ ಕೋಣ ಮೇಂ ಕ್ರಮ ಸೇ
ಶ್ರೀರಾಮಮಂತ್ರೋಂ ಕೇ ಅಕ್ಷರ ಸಹಿತ ಓಂಕಾರ ಕೋ ಲಿಖೇ . (ಓಂ ರಾಂ ಓಂ ರಾ
ಓಂ ಮಾ ಓಂ ಯ ಓಂ ನ ಓಂ ಮಃ ಇಸ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಖೇ) ಔರ (ಛಹೋಂ ಕೋಣ ಕೇ
ಸಂಧಿ ಮೇಂ ಅಂಗನ್ಯಾಸ ಪೂರ್ವಕ ಕಾಮಬೀಜ ಕ್ಲಿಂ ಲಿಖೇ ಅರ್ಥಾತ ಕ್ಲಿಂರಾಂ
ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ . ಕ್ಲಿಂರೀಂ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ . ಕ್ಲಿಂರೂಂ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್ .
ಕ್ಲಿಂರೈಂ ಕವಚಾಯ ಹುಂ . ಕ್ಲಿಂರೌಂ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ . ಕ್ಲಿಂರಃ ಅಸ್ತಾಯ
ಫಟ್ ಇಸ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಖೇ) ಕಪೋಲ ಮೇಂ ಮಾಯಾ ಬೀಜ ಐಂ ಲಿಖೇ ಔರ
ಕೇಶರ ಮೇಂ ಅರ್ಥಾತ ಅಷ್ಟದಲ ಮೇಂ ಪೂರ್ವ ಕೇ ಸಮಾನ 47 ಅಕ್ಷರ ಕಾ ಜೋ
ವರ್ಣಮಾಲಾ ಮಂತ್ರ ಹೈ ಉಸೇ ಕ್ರಮ ಸೇ ಲಿಖೇಂ ಫಿರ ಉಸೇ ದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರ
ಸೇ ವೇಷ್ಟಿತ ಕರಕೇ ಫಿರ ಕಾದಿ ಅಕ್ಷರೋಂ ಕೋ ಲಿಖೇ ತಥಾ ಚತುರಸ್ತ್ರ ಭೂಗೃಹ ಕೇ
ಭೀತರ ಪೂರ್ವದಿಕ ದಶೋಂ ದಿಶಾ ಮೇಂ ನೃಸಿಂಹ ವಾರಾಹ ದೋನೋಂ ಕೇ ಬೀಜ
ಲಿಖೇ ಯಹ ದೂಸರೇ ಪ್ರಕಾರ ಕಾ ಯಂತ್ರ ಮೇಂ ಅಂಗ ಸಹಿತ ಆವರಣೋಂ ಕೇ
ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಅರ್ಚನಾ ಕರೇಂ . ಚಾಂದೀ ಮೇಂ ಅಥವಾ ಸ್ವರ್ಣ ಭೋಜಪಾತ್ರ
ಮೇಂ ಲಿಖಕರ ಪೂಜನ ಕರೇ .

ಮೂಲ - ಹುಂ ಜಾನಕೀ ವಲ್ಲಭಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಕ್ಷೌಂ . ಹುಂ ಪಠೇತ್ಪುನಃ . ದಶಾಕ್ಷರೋ
ವಾರಾಹಸ್ಯ ನರಸಿಂಹಸ್ಯ ಮನುಃಸ್ಮೃತಃ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲಿಂ ತಥೋನ್ನಮೋ
ವದೇತ್ತದನಂತರಂ ಭಗವತೇಪದಂ ಬ್ರೂಯಾತ್-ಇತಿ ರಘುನಂದನಾಯೇತಿ ಪದಂ
ವದೇತ್ ತತೋ ರಕ್ಷೋಘ್ನ ವಿಶದಾಯೇತಿಚ ಮಧುರೇ ನ ಪದಂ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರಸನ್ನೇತಿ
ತತೋ ವದೇತ್ ವದನಾಯೇತಿ ಪದಂ ಬ್ರೂಯಾತ್ಪಶ್ಚಾದಮಿತತೇಜಸೇಇತಿ
ತತೋಬಲಾಯ ನಿಗದೇತ್ ರಾಮಾಯ ವಿಷ್ಟವೇ ನಮಃ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲಿಂಚೋಂ
ನಮೋಭಗವತೇ ರಘುನಂದನಾಯ ರಕ್ಷೋಘ್ನ ವಿಶದಾಯ ಮಧುರ ಪ್ರಸನ್ನ
ವದನಾಯ ಅಮಿತ ತೇಜಸೇ ಬಲಾಯ ರಾಮಾಯ ವಿಷ್ಟವೇ ನಮಃ . ಏಷಮಾಲಾ
ಮನುಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ನಗಣಾಂ ಚಿಂತತಾರ್ಥದಃ .

ಅರ್ಥ - "ಹುಂ ಜಾನಕೀ ವಲ್ಲಭಾಯ ಸ್ವಾಹಾ" ಯಹ ದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರ ಹೈ ಕ್ಷೌಂ ಹುಂ
ಯಹ ದೋನೋಂ ನೃಸಿಂಹ ಔರ ವಾರಾಹ ಮಂತ್ರ ಕಾ ಬೀಜ ಹೈ . ಅಬ ಮಾಲಾ

ಮಂತ್ರ ಕಹತೇ ಹೈಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ತಥಾ ಓಂ ನಮೋ ಕಹೇ . ತದನಂತರ ಭಗವತೇ ಪದ ಕೋ ಕಹನಾ ಫಿರ ರಘುನಂದನಾಯ ಐಸಾ ಕಹೇ ತಬ ರಕ್ಷೋಘ್ನವಿಶದಾಯ ಕಹೇ ಫಿರ ಪೀಛೇ ಮಧುರ ಪದ ಕಹೇ ತಬ ಪ್ರಸನ್ನ ಐಸಾ ಕಹೇ ಫಿರ ವದನಾಯ ಐಸಾ ಕಹೇ ಪೀಛೇ ಅಮಿತ ತೇಜಸೇ ಐಸಾ ಕಹೇ ತಬ ಬಲಾಯ ಕಹ ಕರ ರಾಮಾಯ ವಿಷ್ಣುವೇ ನಮಃ ಕಹೇ . ಐಸಾ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ ಹುಆ . ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರಘುನಂದನಾಯ ರಕ್ಷೋಘ್ನ ವಿಶದಾಯ ಮಧುರ ಪ್ರಸನ್ನ ವದನಾಯ ಅಮಿತ ತೇಜಸೇ ಬಲಾಯ ರಾಮಾಯ ವಿಷ್ಣುವೇ ನಮಃ ಯಹ ಮಾಲಾ ಮಂತ್ರ ಕಹಾ ಹೈ ಯಹ ಮಂತ್ರ ಮನುಷ್ಯೋಂ ಕೋ ಮನೋವಾಂಭಿತ ಫಲ ದೇನೇ ವಾಲಾ ಹೈ .

ಮೂಲ - ಓಂ ಸೀಂ ಸೀತಾಯೈ ವದನ್ ನಮೋಂತಃ ಸೀತಾ ಮಂತ್ರ ಉದಾಹೃತಃ . ಮಂತ್ರೇಽಸ್ಮಿನ್ ರಾಮಮಾರಾಧ್ಯ ಸಾಂಗಂ ಸಾವರಣಂ ತಥಾ . ಆರಾಧ್ಯ ಗುಟಿಕೇ ಕೃತ್ಯ ಧಾರಯೇದ್ಯಂತ್ರಮನ್ವಹಂ . ಸರ್ವ ದುಃಖ ಪ್ರಶಮನಂ ಪುತ್ರ ಪೌತ್ರ ಪ್ರದಂ ನೃಣಾಂ . ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರದಂ ಶಶ್ವತ್ ಸರ್ವ ಸೌಖ್ಯ ಕರಂ ಸದಾ . ಅನ್ಯಾಭಿಚಾರ ಕೃತ್ಯೇಷು ವಜ್ರ ಪಂಜರಮೇವಹಿ . ಕಿಂ ಬಹೂ ಕ್ಷ್ಯಾ ನೃಣಾಮ ಸರ್ವ ಸಿದ್ಧಿದಂ ಶೋಕನಾಶಕಮಿತಿ .. ಯಂತ್ರ ಸಮ್ಯಕ್ ವಿಧಾನೇನ ಧಾರಯೇತ್ಸಾಧಕೋತ್ತಮಃ . ಶ್ರೀರಾಮದ್ವಾರ ಪೀಠಾಗ್ರೇ ಪರಿವಾರತಯಾಸ್ಥಿತಾನ್ . ಗಣೇಶಾದಿ ಸುರಾನ್ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪಾಲಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಸಮರ್ಚಯೇತ್ . ಸ್ವಾಂ ತನುಂ ಶೋಧಯಿತ್ವಾತಃ ಪರಂ ಪೂಜನಮಾಚರೇತ್ . ಉಪಚಾರೈಃ ಷೋಡಶಭಿಸ್ತಥೈಕಾದಶಭಿಃ ಸುಧೀಃ . ಪಂಚಭಿರ್ವಾ ಯಜೇದ್ದೇವಾನ ಸ್ವ ಸ್ವ ಶಕ್ತ್ಯನುಕೂಲತಃ . ಸರ್ವ ಶಕ್ತಿ ಯುತಂ ರಾಮಂ ಸಾಂಗಂ ಸಾವರಣಂ ಜಪೇತ್ . ಸ್ತೂಯಾತ್ಸರ್ವಾನ್ ಪರಿವಾರಾನ್ ರಾಮ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಮಾದರಾತ್ . ಏವಂ ಯಃ ಕುರುತೇ ಪೂಜಾಂ ಯಂತ್ರ ರಾಜಸ್ಯ ಮಾನವಃ ಇಹ ಕಾಮ್ಯಂ ಸುಖಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಪ್ರೇತ್ಯ ಸಾಕೇತಮೃಚ್ಛತಿ .

ಅರ್ಥ - ಸೀಂ ಸೀತಾಯೈ ಕಹ ಕರ ಅಂತ ಮೇಂ ನಮಃ ಕಹೇ ಇಸೇ ಶ್ರೀಸೀತಾಮಂತ್ರ ಕಹಾ ಹೈ . ಇಸ ಮಂತ್ರ ಮೇಂ ಅಂಗ ತಥಾ ಅವರಣೋಂ ಕೇ ಸಹಿತ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೀ ಆರಾಧನಾ ಕರೇ . ಆರಾಧನಾ ಕರ ಕೇ ಉತ್ತಮ ಯಂತ್ರ ಕೋ ಗುಟಿಕಾ ಬನಾ ಕರ ಧಾರಣ ಕರೇ ಯಹ ಯಂತ್ರ ಸರ್ವದುಃಖೋಂ ಕಾ ನಾಶ ಕರನೇ ವಾಲಾ ಹೈ ಔರ ಮನುಷ್ಯೋಂ ಕೋ ಪುತ್ರ ಪೌತ್ರ ಕೀ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕರಾನೇ ವಾಲಾ ಹೈ . ಸಭೀ ಐಶ್ವರ್ಯೋಂ ಕೋ ದೇನೇ ವಾಲಾ ಹೈ . ಅನ್ಯ ಮೋಹನ, ಮಾರಣ, ವಶೀಕರಣ, ಉಚ್ಚಾಟನಾದಿ ಕರ್ಮೋಂ ಮೇಂ ಯಹೀ ವಜ್ರಪಂಜರ ಕಾಮ ದೇತೇ ಹೈಂ . ಬಹುತ ಕ್ಯಾ ಕಹೇಂ ಯಹ ಯಂತ್ರ ಮನುಷ್ಯೋಂ ಕೋ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರದಾನ ಕರನೇ ವಾಲಾ ಹೈ ಔರ ಶೋಕೋಂ ಕಾ ನಾಶ ಕರನೇ ವಾಲಾ ಹೈ . ಉತ್ತಮ ಸಾಧನ ಕರನೇ ವಾಲೇ ಕೋ ವಿಧಾನ ಪೂರ್ವಕ ಯಂತ್ರ ಕೋ ಧಾರಣ ಕರನಾ

ಚಾಹಿವ . ಶ್ರೀರಾಮ ಕೇ ದ್ವಾರಪೀಠ ಕೇ ಅಗ್ರಭಾಗ ಮೇಂ ಪರಿವಾರ ಸಹಿತ ಉನ ದೇವತಾಓಂ (ಗಣೇಶ ದುರ್ಗಾ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ ಸರಸ್ವತ್ಯಾದಿ) ಕೋ ಸ್ಥಿತ ಕರಕೇ ಪೂಜಾ ಕರೇ . ಇಸಕೇ ಬಾದ ಅಪನೇ ಶರೀರ ಕಾ ಶೋಧನ ಕರಕೇ ಪ್ರಧಾನ ಪೂಜನ ಕರೇ . ಬುದ್ಧಿಮಾನ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜನ ಕರೇ ತಥಾ ಏಕಾದಶ ಪ್ರಕಾರ ಸೇ ಅಥವಾ ಪಂಚೋಪಚಾರ ಸೇ ಪೂಜನ ಕರೇ . ಇಸಕೇ ಪಶ್ಚಾತ್ತ ಸಭೀ ಶಕ್ತಿಯೋಂ ಕೇ ಸಹಿತ ಅಂಗಾವರಣೋಂ ಕೇ ಸಹಿತ ಶ್ರೀರಾಮ ಜೀ ಕಾ ಜಪ ಕರೇ ಫಿರ ಶ್ರೀರಾಮ ಜೀ ಕೇ ಪ್ರೀತ್ಯಾರ್ಥ ನಮಸ್ಕಾರ ಕರೇ ಇಸ ಪ್ರಕಾರ ಜೋ ಮನುಷ್ಯ ಯಂತ್ರರಾಜ ಕೀ ಪೂಜಾ ಕರತೇ ಹೈಂ ವಹ ಇಸ ಲೋಕ ಮೇಂ ಸಭೀ ಸುಖೋಂ ಕಾ ಭೋಗ ಕರಕೇ ಮೇರೇ ಸಾಧ ಸರ್ವೋಪರಿ ಶ್ರೀ ಸಾಕೇತಲೋಕ ಕೋ ಪ್ರಾಪ್ತ ಹೋತೇ ಹೈಂ .

ಮೂಲ - ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮ ಶರಣಾಗತ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರೋ ಋಷಿದೇವೀ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರೋ ದೇವತಾ ರಾಂ ಬೀಜಂ ನಮಃ ಶಕ್ತಿಃ ಸರ್ವಾಭಿಷ್ಠಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಯೇ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ಮೂಲೇ ನ ಕರ ಶೋಧನಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಥಮಂ ವೀಜಂ ಕರತಲ ಕರಯೋರ್ನ್ಯಸೇತ್ . ಶೇಷಾಕ್ಷರಾಣ್ಯಂಗುಲಿ ಪರ್ವಸು ವಿದ್ಯಸೇತ್ .

ಅರ್ಥ - ಇಸ ಶ್ರೀರಾಮ ಶರಣಾಗತ ಮಂತ್ರ ಕೇ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಋಷಿ ಹೈಂ, ಗಾಯತ್ರೀದೇವೀ ಛಂದ ಹೈಂ, ಪರಮಾತ್ಮಾ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ದೇವತಾ ಹೈಂ, ರಾ ಬೀಜ ಹೈ, ನಮಃ ಶಕ್ತಿ ಹೈ, ಸರ್ವ ಅಭಿಷ್ಠೋಂ ಕೀ ಸಿದ್ಧಿ ಕೇ ಲಿಏ ಜಪ ಕರನೇ ಮೇಂ ವಿನಿಯೋಗ ಕರತೇ ಹೈಂ . ಮೂಲ ಮಂತ್ರ ಸೇ ಕರಶೋಧನ ಕರಕೇ ಪ್ರಥಮ ಬೀಜ ಕೋ ಕರತಲ ಕರ ದೋನೋಂ ಮೇಂ ನ್ಯಾಸ ಕರೇ ಶೇಷ ಸಬ ಅಕ್ಷರೋಂ ಕೋ ಸಬ ಅಂಗುಲಿ ಕೇ ಪರ್ವೋಂ ಮೇಂ ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕ ನ್ಯಾಸ ಕರೇ .

ಮೂಲ - ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಣೌ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಶರಣಂ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಶ್ರೀಮತೇ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ನಮಃ ಕರತಲಕರ ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಣೌ ಜ್ಞಾನಾಯಹೃದಯಾಯ ನಮಃ ಶರಣಮೈಶ್ವರ್ಯ್ಯಾಯ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಶಕ್ತಯೇ ಶಿಷಾಯೈ ವಷಟ್ ಶ್ರೀಮತೇ ಬಲಾಯ ಕವಚಾಯಹುಂ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ತೇಜಸೇ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ ನಮೋ ಬೀಜಾಯ ಅಸ್ತಾಯ ಫಟ್ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಚರಣೌ ಜ್ಞಾನಾಯ ಉದರಾಯ ನಮಃ ಶರಣಮೈಶ್ವರ್ಯ್ಯಾಯ ಪೃಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಶಕ್ತಯೇ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಶ್ರೀಮತೇ ಬಲಾಯ ಊರೂಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ತೇಜಸೇ ಜಾನುಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ನಮೋವೀರ್ಯ್ಯಾಯ ಪಾದಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಅಥದೇಹನ್ಯಾಸಃ ಶ್ರೀಂ ನಮಃ ಮನ್ನಮಃ ರಾಂ ನಮಃ ಮನ್ನಮಃ ಚನ್ನಮಃ ದ್ರನ್ನಮಃ ಚನ್ನಮಃ ರನ್ನಮಃ ಣೌಂ ನಮಃ ಶನ್ನಮಃ ರನ್ನಮಃ ಣನ್ನಮಃ ಪ್ರನ್ನಮಃ ಪನ್ನಮಃ

ದೃನ್ನಮಃ ಶ್ರೀನಮಃ ಮನ್ನಮಃ ತೇನ್ನಮಃ ರಾನ್ನಮಃ ಮನ್ನಮಃ ಚನ್ನಮಃ
 ದ್ರಾನ್ನಮಃ ಯನ್ನಮಃ ನನ್ನಮಃ ಮೋನ್ನಮಃ ಏವಮುಪಯ್ಯವಿನ್ಯಸೇತ್
 ಶ್ರೀಮ್ನೋದ್ಧಿನಮತೇಭಾಲೇರಾಮನೇತ್ರೇ ಚಂದ್ರನಾಸಿಕಾ ಯಾಂ ಚರಶ್ಲೋತ್ರೇ ಣೌ
 ಮುಖೇಶರಭುಜಯೋಃ ಣಂಹೃದಿಪ್ರಪಸ್ತನಯೋಃ ದ್ಯೇನಾಭೌ ಶ್ರೀಪೃಷ್ಠೇಮತೇಜಂಘಯೋಃ
 ರಾಮಕಟ್ಯಾಂ ಚಂದ್ರಾ ಊರ್ವೋಃ ಯ ಜಾನುನಿ ನಮಃ ಪಾದಯೇಃ ಅಥಧ್ಯಾನಂ

ಜಾನಕೀ ಸಹಿತಂ ರಾಮಮಿಂದ್ರನೀಲ ಮಣಿಪ್ರಭಂ .

ಜ್ಞಾನ ಮುದ್ರಾಧರಂ ಸರ್ವ ಭೂಷಾಭಿಃ ಸಮಲಂಕೃತಂ ..

ಪಾರ್ಶ್ವನ್ಯಸ್ತ ಧನುರ್ವಾಣಂ ಸರ್ವಾವಯವ ಸುಂದರಂ .

ರಾಜೀವಲೋಚನಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ಸರ್ವಾಭಿಷ್ಠಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಯೇ ..

ಅರ್ಥ - ಇಂದ್ರನೀಲಮಣಿ ಕೇ ಸಾಮಾನ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ ಶ್ರೀಜಾನಕೀ ಜೀ ಕೇ ಸಹಿತ
 ಜ್ಞಾನ ಮುದ್ರಾ ಧಾರಣ ಕರನೇ ವಾಲೇ ಸಬ ಭೂಷಣೋಂ ಸೇ ಯುಕ್ತ, ಜಿನಕೇ
 ಸಭೀ ಅಂಗ ಅತಿಸುಂದರ ಹೈಂ ಐಸೇ ಸಬ ಅಭೀಷ್ಟೋಂ ಕೀ ಅರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿ ಕರನೇ
 ವಾಲೇ ಶ್ರೀರಾಮ ಕಾ ಧ್ಯಾನ ಕರೇಂ . ತಬ ಶ್ರೀ ಯುಗಲಮಂತ್ರ ಓಂ ನಮಃ
 ಸೀತಾರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ಇಸಕಾ ಜಪ ಕರೇ . ಇಸಕೇ ಆಗೇ ಅಂಗನ್ಯಾಸಾದಿ ಕಾ ವಿಧಾನ
 ವರ್ಣಿತ ಕರತೇ ಹೈಂ -

ಮೂಲ - ಓಂ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ನಮಃ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಸೀತಾ
 ರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಓಂ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ನಮಃ
 ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಸೀತಾರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ಕರತಲಕರಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ಜ್ಞಾನಾಯಹೃದಯಾಯ ನಮಃ ನಮಃ ಐಶ್ವರ್ಯಾಯ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ
 ಸೀತಾರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ಶಕ್ತಯೇ ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್ ಓಂ ಬಲಾಯ ಕವಚಾಯ
 ಹುಂ ನಮಸ್ತೇಜಸೇ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಸೀತಾರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ವೀರ್ಯಾಯ ಅಸ್ತ್ರಾಯ
 ಫಟ್ ಧ್ಯಾನಂ ಪೂರ್ವವತ್ .

ಅರ್ಥ - ಯಹಾ ಪರ್ಯಂತ ಶ್ರೀ ಯುಗಲ ಮಂತ್ರ ಕಾ ಅಂಗಂನ್ಯಾಸಾದಿ ಜಾನನಾ
 ಚಾಹಿವ . ಇಸಕೇ ಆಗೇ ಪೂರ್ವ ಕೇ ಸಮಾನ ಹೀ ಶ್ರೀಸೀತಾರಾಮ ಕಾ ಧ್ಯಾನ ಕರಕೇ
 ಶ್ರೀಮಂತ್ರರಾಜ ಕಾ ಜಾಪ ಕರೇ .

ಮೂಲ - ಅಸ್ಯ ರಾಮಷಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರರಾಜಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಋಷಿಃ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ
 ಶ್ರೀ ರಾಮೋ ದೇವತಾ ರಾಂಬೀಜಂ ನಮಃ ಶಕ್ತಿಃ ರಾಮಾಯೇತಿ ಕೀಲಕಂ ಶ್ರೀ ರಾಮ
 ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥೇ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ .

ಅರ್ಥ - ಇಸ ಶ್ರೀ ರಾಮಷಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರರಾಜ ಕೇ ಋಷಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಹೈಂ, ಛಂದ
 ಗಾಯತ್ರೀ ಹೈ, ದೇವತಾ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಹೈಂ, ಶಕ್ತಿ ನಮಃ ಹೈ, ಕೀಲಕಂ ರಾಮಾಯ ಹೈ,

ಶ್ರೀರಾಮಪ್ರೀತಿ ಕೇ ಲಿಫ ಜಪ ಮೇಂ ವಿನಿಯೋಗ ಕರೇ . ಆಗೇ ರಾಮಮಂತ್ರರಾಜ ಕೇ ಅಂಗನ್ಯಾಸಾದಿ ವರ್ಣಿತ ಕರತೇ ಹೈಂ -

ಮೂಲ - ಓಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಋಷಯೇನಮಃ ಶಿರಶಿ ಓಂ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಸೇ ನಮೋ ಮುಖೇ ಓಂ ರಾಂ ದೇವತಾಯೈ ನಮೋ ಹೃದಿ ಓಂ ರಾಂ ಬೀಜಾಯನಮೋಗುಹ್ಯೇ ಓಂ ನಮಃ ಶಕ್ತಯೇ ನಮಃ ಪಾದಯೋಃ ಓಂ ರಾಮಾಯ ಕೀಲಕಾಯ ನಮಃ ಸರ್ವಾಂಗೇ ಓಂ ರಾಂ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಓಂ ರೀಂ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂಸ್ವಾಹಾ ಓಂ ರೂಂ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ವಷಟ್ ಓಂ ರೈಂ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ಹುಂ ಓಂ ರೌಂ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ ಓಂ ರಃ ಕರತಲಕರಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ಫಟ್ ಓಂ ರಾಂ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ ಓಂ ರೀಂ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ ಓಂ ರೂಂ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್ ಓಂ ರೈಂ ಕವಚಾಯ ಹುಂ ಓಂ ರೌಂ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ ಓಂ ರಃ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ ರಾಂ ನಮಃ ಬ್ರಹ್ಮರಂದ್ರೇರಾಂ ನಮಃ ಭ್ರೂವೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಮಾಂ ನಮಃ ಹೃದಿ ಯಂ ನಮಃ ನಾಭೌ ನಂ ನಮಃ ಲಿಂಗೇ ಮನ್ನಮಃ ಪಾದಯೋಃ ರಾಂ ನಮಃ ಶಿರಸಿ ರಾಂ ನಮೋ ಮುಖೇ ಮಾಂ ನಮಃ ಹೃದಯೇಯ ನಮಃ ನಾಭೌ ನಂ ನಮಃ ಗುಹ್ಯೇ ಮಂ ನಮಃ ಪಾದಯೋಃ ರಾಂ ನಮಃ ನಾಭೌ ರಾಂ ನಮಃ ಗುಹ್ಯೇ ಮಾಂ ನಮಃ ಪಾದಯೋಃ ರಾಂ ನಮಃ ಶಿರಸಿ ನಂ ನಮಃ ಮುಖೇ ಮಂ ನಮಃ ಹೃದಯೇ ರಾಂ ನಮಃ ಪಾದಯೋಃ ರಾಂ ನಮಃ ಗುಹ್ಯೇ ಮಾಂ ನಮಃ . ನಾಭೌ ಯಂ ನಮಃ ಹೃದಯೇ ನಂ ನಮಃ ಮುಖೇ ಮಂ ನಮಃ ಶಿರಸಿ ರಾಂ ನಮಃ ಶಿರಸಿ ರಾಂ ನಮಃ ಮುಖೇ ಮಾಂ ನಮಃ ಹೃದಯೇ ಯಂ ನಮಃ ನಾಭೌ ನಂ ನಮಃ ಗುಹ್ಯೇ ಮಂ ನಮಃ ಪಾದಯೋಃ ರಾಂ ನಮಃ ನಾಭೌ ರಾಂ ನಮಃ ಗುಹ್ಯೇ ಮಾಂ ನಮಃ ಪಾದಯೋಃ ಯಂ ನಮಃ ಶಿರಸಿ ನಂ ನಮಃ ಮುಖೇ ಮಂ ನಮಃ ಹೃದಯೇ ರಾಂ ನಮಃ ಶಿರಸಿ ರಾಮಾಯ ನಮಃ ನಾಭೌ ನಮೋ ನಮಃ ಪಾದಯೋಃ .

ಅರ್ಥ - ಯಹ ತೋ ಶ್ರೀರಾಮ ಮಂತ್ರ ಕಾ ನ್ಯಾಸ ಹುಆ . ಅಬ ದೇಹ ಶುದ್ಧಿ ಔರ ಪೂಜನಾದಿಕ ಕರ್ಮ ಕಾ ವಿಧಾನ ವರ್ಣಿತ ಕರತೇ ಹೈಂ .

ಮೂಲ - ದೇಹ ಶುದ್ಧಿ ವಿಧಾಯಾದೌ ಪೂಜಯೇದ್ರಘನಂದನಂ . ಪೂಜಾ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸಂಶೋಧ್ಯ ಪೂಜಾಪಾತ್ರಾಣಿಶೋಧಯೇತ್ .. ದ್ರವ್ಯೈ ಸುಪ್ರೋಕ್ಷತೈಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಪೂಜಯೇತ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಂ . ವಿಧಿನಾರಾಧಿತೋ ರಾಮಃ ಸಮ್ಯಗಾರಾಧಿತೋಭವೇತ್ . ಮಂದಿರಂ ಮಾರ್ಜಯಿತ್ವಾಥ ದೇವಮಾವಾಹಯೇದ್ವಿಭುಂ . ಆವಾಹಯಿತ್ವಾ ದೇವೇಶಂ ಮಧ್ಯೇ ಪಾದ್ಯಂ ತಥಾಽರ್ಪಯೇತ್ .. ಮಧುಪರ್ಕಂ ತತೋ ದದ್ಯಾತ್ತತಸ್ತ್ವಾ ಚಮಯೇದ್ವಿಭುಂ . ಸರಯ್ವಾದಿ ಸಲಿಲೈರ್ದೇವಂ ಸ್ನಾಪಯೇತ್ಸೀತಯಾಮಹ ..

ಅರ್ಥ - ಪ್ರಥಮ ಶರೀರ ಶುದ್ಧಿ ಕರಕೇ ತಬ ಶ್ರೀರಾಮಜೀ ಕೀ ಪೂಜಾ ಕರೇ ಜಿಸಮೇಂ ಪೂಜಾ ದ್ರವ್ಯ ಕಾ ಶೋಧನ ಕರಕೇ ಫಿರ ಪೂಜಾ ಪಾತ್ರೋಂ ಕೋ ಶುದ್ಧ ಕರೇ

ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರೀ ಕಾ ಸಬ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಕರಕೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಶ್ರೀರಾಮ ಕಾ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜನ ಕರೇ . ಶ್ರೀರಾಮ ಕಾ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಆರಾಧನ ಹೀ ಉನಕಾ ಸಮ್ಯಕ ಆರಾಧನ ಹೋತಾ ಹೈ . ಶ್ರೀರಾಮ ಕೇ ಮಂದಿರ ಕಾ ಪರಿಮಾರ್ಜನ ಕರಕೇ ಉನ ಶ್ರೀರಾಮ ಕಾ ಆವಾಹನ ಕರಕೇ ಮಧ್ಯ ಮೇಂ ಪಾದ್ಯ ಅರ್ಪಣ ಕರೇ . ಫಿರ ಮಧುಪರ್ಕ ಅರ್ಪಿತ ಕರೇ ಫಿರ ಪ್ರಭು ಶ್ರೀರಾಮ ಕೋ ಸರಯೂ ಪ್ರಭೃತಿ ನದಿಯೋಂ ಕೇ ಜಲ ಸೇ ಆಚಮನ ಕರಾವಂ ಅಥವಾ ಜಿಸ ನದೀ ತೀರ್ಥಾದಿ ಕೇ ಜಲ ವರ್ತಮಾನ ಹೋಂ ಉಸಸೇ ಜಾನಕೀ ಜೀ ಕೇ ಸಹಿತ ಪ್ರಭು ಶ್ರೀರಾಮ ಕೋ ಸ್ನಾನ ಕರಾವಂ .

ಮೂಲ - ವಸ್ತಾನಿ ಧಾಪಯೇತ್ಸಮ್ಯಕ್ ಯಜ್ಞ ಸೂತ್ರಂಚಧಾಪಯೇತ್ . ಅಂಗ ರಾಗಂ ಸಮರ್ಪ್ಯಾಥ ತುಲಸೀ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕಾ . ಸಮರ್ಪಯೇತ್ತತಃ ಸರ್ವ ಭೂಷಣೈರ್ಭೂಷಯೇದ್ವಿಭುಂ . ಅಂಗಾಣಿ ಪೂಜಯೇತ್ಸಮ್ಯಕ್ ತತೋ ರಾಮಃ ಪ್ರಸೀದತಿ .. ಧೂಪಂ ದೀಪಂಚ ನೈವೇದ್ಯಮಾರ್ತಿಕಮಧಾಪ್ಯಯೇತ್ . ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಮಥೋ ದದ್ಯಾತ್ಪರಿಕ್ರಮಣಮೇವಚ .. ಪ್ರಣಮೇತ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಿನಾ ಸ್ತೂಯಾಸ್ತೋತ್ಸೈ ಪರಾತ್ಪರಂ . ಏವಂ ಸಂಪೂಜಯೇದ್ಯಸ್ತು ಸೋಽಮೃತತ್ವಂಚ ಗಚ್ಛತಿ .. ಇದಂ ತು ಪರಮಂ ಗುಹ್ಯಂ ರಹಸ್ಯಂ ಸರ್ವ ದುರ್ಲಭಂ . ರಾಮಭಕ್ತಾಯ ದಾತವ್ಯಂ ನ ದೇಯಂಪ್ರಾಕೃತಾಯೇಚೇತಿ ..

ಅರ್ಥ - ಸಬ ಪ್ರಕಾರ ಸೇ ವಸ್ತೋಂ ಕೋ ಔರ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಕೋ ಧಾರಣ ಕರಾಯೇ . ಅಂಗ ರಾಗ (ಸುಗಂಧಿತ ಪದಾರ್ಥ) ಸಮರ್ಪಣ ಕರೇ ತಥಾ ತುಲಸೀಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕಾ ಧಾರಣ ಕರಾಯೇ ತತ್ಪಶ್ಚಾತ್ ಸಭೀ ಆಭೂಷಣೋಂ ಸೇ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೋ ಭೂಷಿತ ಕರೇ ಔರ ಜಿತನೇ ಅಂಗ ದೇವತಾ ಹೈಂ ಉನ ಸಬಕಾ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಪೂಜನ ಕರೇ ತಭೀ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಪ್ರಸನ್ನ ಹೋತೇ ಹೈಂ . ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ ಔರ ಆರತೀ ಯಹ ಸಬ ಅರ್ಪಣ ಕರಕೇ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ದೇಕರ ಚಾರ ಪರಿಕ್ರಮಾ ದೇತೇ ಹುಏ ಪರಾತ್ಪರ ಸ್ತೋತ್ರೋಂ (ಅರ್ಥಾತ್ ಜಿನಮೇಂ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಕೀ ಪರಾತ್ಪರತಾ ವರ್ಣಿತ ಹೋ) ಸೇ ಸ್ತುತಿ ಕರಕೇ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಿ ಸೇ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ಕರೇ . ಜೋ ಇಸ ಪ್ರಕಾರ ಪೂಜಾ ಕರತೇ ಹೈಂ ವೇ ಮೋಕ್ಷ (ಸಾಕೇತಲೋಕ) ಕೋ ಪ್ರಾಪ್ತ ಹೋತೇ ಹೈಂ . ಯಹ ರಹಸ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ಗೋಪನೀಯ ಹೈ ಸಬಕೋ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭ ಹೈ ಕೇವಲ ಶ್ರೀರಾಮಭಕ್ತ ಕೋ ದೇನಾ ಚಾಹಿಏ ಪಾಕೃತ ಅರ್ಥಾತ್ ಜೋ ಕೋಈ ಮಾಯಾ ಮೋಹ ಮೇಂ ಆಸಕ್ತ ಹೈ ಔರ ಪರತತ್ವ ಸೇ ವಿಮುಖ ಹೈ ಉನ್ತೇಂ ಯಹ ರಹಸ್ಯ ಕದಾಪಿ ನಹೀಂ ಸುನಾನಾ ಚಾಹಿಏ .

ಇತ್ಯರ್ಥವರ್ಣೇ ವಿಶ್ವಂಭರೋಪನಿಷತ್ ಸಮಾಪ್ತಃ ..

ಯಹಾ ಅರ್ಥವರ್ಣೇಯ ಶ್ರುತಿ ವಿಶ್ವಂಭರೋಪನಿಷದ ಸಮಾಪ್ತ ಹೋತೀ ಹೈ .

ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಶ್ವಂಭರೋಪನಿಷತ್ ಭಾಷಾ ಟೀಕಾ ಸಹಿತಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ .

Encoded and proofread by Mrityunjay Pandey

——
Shri Vishvambhara Upanishat
pdf was typeset on April 13, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

